

Skriftlig innspill til ny styringsavtale for ENOVA

Eviny er Vestlandets største teknologi- og fornybarkonsern, med en samlet egenproduksjon på 9 TWh og over 270.000 nettkunder.

Energikommisjonen anslår et behov frem mot 2030 på 40TWh ny energi, kombinert med 20 TWh i effektoppgradering på eksisterende energiproduksjon. Dette krever også betydelig mer nettutbygging i hele landet.

Vi står midt i en tid hvor store oppdrag skal og må løses. 47 prosent av energibruken i Norge kommer fortsatt fra fossile energikilder. Investeringene i fornybar energi har falt med over 40 prosent siden 2018, mens investeringene i olje og gass har økt i samme periode.

I flere regioner står prosjekter i kø på tilknytning, og industriaktører velger bort Norge i etableringen av nye arbeidsplasser fordi nettet er fullt. Dette i kombinasjon med at vi styrer mot kraftunderskudd.

I omstillingen til lavutslippssamfunnet kreves det omfattende elektrifisering, særlig av transportsektoren og industrien, i kombinasjon med betydelig mer utbygging av fornybar energiproduksjon i Norge. Bare slik når vi klimamålene, ivaretar naturen, og omstiller husholdninger og industrien.

Norsk fornybarindustri står overfor store muligheter i skiftet fra fossilt til fornybar. Ikke bare er vi sentrale for å redusere norske utslipp og sikre både overgangen for eksisterende industri og å skape ny industri. Næringen representerer også betydelige eksportmuligheter for AS Norge.

Fra Eviny vil vi løfte følgende konkrete innspill:

1) Pilotering og skalering av ny teknologi, men også mer moden teknologi:

Teknologiutvikling og skalering av ny teknologi må skje i et omfang og tempo vi ikke har sett før. Det er veldig positivt med dagens mandat hvor koblingen mellom energisystem og utslippsreduksjon er spesifisert. Senfase teknologiutvikling bør imidlertid innebefatte mer moden teknologi. Moden teknologi er også både kostnadsdrivende og med betydelig risiko. Vår industri har store potensial for utslippskutt, men trenger drahjelp på investeringssiden i både utvikling av helt ny teknologi, men også i mer moden teknologi.

Tre eksempler:

- a) Utvikling av et effektivt energisystem gjennom støtte til prosjekter og teknologiutvikling som øker fleksibilitet i energisystemet både på produksjonssiden og for forbrukere, og i utnyttelse av nett. Prosjektet Euroflex er i så måte et godt eksempel i ENOVA-porteføljen. Det trenger vi mer av, og på mer moden teknologi.

- b) Utvikling av flytende havvind er enormt krevende, både med hensyn til kapital og med hensyn til teknologiutvikling. Det er behov for å teste og demonstrere ulike teknologier og konsepter, og ENOVAs støtte til demoprojekter for havvind bør derfor fortsette. Landbasert vindkraft er i dag en moden teknologi, men eksempelvis nye natur- og miljøkrav gir potensial og behov for teknologiutvikling, både i Norge og internasjonalt. Dette er et eksempel på et energisegment som er modent, men likevel trenger mer teknologiutvikling fremover.
- c) Ladeteknologi og ladeinfrastruktur for transportsektoren. Transportsektoren er en av våre største utslippskilder, og teknologiutvikling tar ned utslipp i Norge, men det gir også store muligheter for eksport. Eviny har nylig vunnet avtale om utbygging av ladeinfrastruktur for bilder i Tyskland, og vi åpner også landstrømanlegg for større offshorefartøy i Montrose i Skottland, som første internasjonale havn. Veldig positivt at det er utlysninger med fokus på å redusere belastningen på strømmettet. Dette er nå mer moden teknologi, samtidig som det gjøres mye nyutvikling med betydelig risiko.

2) Indikatorer for måloppnåelse for mål om effektivt energisystem: Vi er som sagt tilfredse med at ENOVA også skal bidra til et effektivt energisystem, men savner flere indikatorer som måler enda mer konkret på oppnåelse av dette utover de som går på utslippskutt, og spart energi. Eksempler her er styrket effektbalanse og bedre utnyttelse av nettet.

3) Løpende søknadsfrister: Fremfor tidsfrister for søknader ønsker vi at det åpnes for å gi støtte når prosjektene har nådd tilstrekkelig modenhetsgrad og at det ses på muligheter med enten rullerende behandling eller med enda flere søknadsrunder slik at det blir mer fleksibilitet og tilgjengelighet.

4) Energisparing og –effektivisering: Dette må være en del av ENOVAs måltall for neste periode. Med de utfordringene vi står overfor med press på fornybar kraft og nett vil energisparing og effektivisering være av økende viktighet fremover. Støtte til husholdninger og privatpersoner for energieffektiviseringstiltak må bedres og utvides, i dagens avtale er forpliktelsen under halvparten av det husholdningene betaler inn gjennom påslag på nettтарiffen. Effektiv bruk av kraften vi allerede produserer er det som raskest kan friggi kraft til annen elektrifisering og samfunnsutvikling. Mer enn 40 prosent av Norges totale energiforbruk kommer fra bygg, og potensiale er betydelig. 50TWh strøm benyttes til oppvarming, og industri slipper ut nærmere 20TWh varmeenergi årlig. Sterkere virkemidler hos ENOVA for utnyttelse av overskuddsvarme i fjernvarme vil kunne gi et viktig bidrag til å redusere behov etter strøm og øke fleksibiliteten i energisystemet.